

Vystúpenie hostí VZ SPPK: Minister pôdohospodárstva Samuel Vlčan

Príhovor ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Samuela Vlčana bol azda najočakávanejším príhovorom na XXXIV. Valnom zhromaždení SPPK. Minister v ňom poďakoval komore ako najreprezentatívnejšej agropotravinárskej samospráve na Slovensku za vecnú a odbornú spoluprácu a predostrel víziu do najbližších rokov, ktorá sa však nerodí ľahko. Pred delegátmi potvrdil, že sektor čakajú mimoriadne náročné úlohy pod veľkým časovým tlakom. Bývalý bankár je však presvedčený, že všetko nakoniec na ministerstve zvládnu.

Spolupráca je alfou a omegou

Všetky pomerové ukazovatele v agropotravinárstve sa za posledných 10 rokov zhoršovali. Samuel Vlčan si však myslí, že východisko z tejto situácie je spolupráca, nie len samotné nastavenie pravidiel. Okrem efektívne prerozdelených dotácií tu sú aj rôzne regulácie, ktoré je nutné konzultovať priamo s agropotravínármi. „Hlavná zodpovednosť je síce u nás na ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, ale dôležité je, aby boli pravidlá, ktoré sa budeme snažiť nastaviť inak ako v minulosti, v čo najširšej miere akceptované a aplikované v praxi,“ povedal na margo spolupráce s agropotravínármi a dodal: „Potrebujeme zmenu. Potrebujeme očistiť celý sektor. S tým sme už aj začali a viacerí páchatelia trestnej činnosti sú vyšetrovaní. Musíme nastaviť pravidlá tak, aby boli všetci motivovaní viesť svoje podnikanie správnym smerom. Aby sme obmedzili do maximálnej možnej miery tie tabletky na spanie, o ktorých často vaši predstavitelia hovoria. Aby sme spoločne rozvíjali agropotravínársky biznis, ktorý má na Slovensku väčší potenciál.“

Na zníženie salda zahraničného obchodu s potravinami potrebujeme mať podľa ministra minimálne európskych šampiónov v produkcii niektorých potravín. „V každej krajine budú len niektorí európski šampióni. To však neznamená, že ostatní sú len do počtu. Verím, že sa nám podarí spoločne nastaviť pravidlá tak, aby sa u nás mohli rozvinúť aj menšie podniky, ktoré budú integrované v odbytových

vertikálach a budú schopné ponúkať zaujímavé potraviny regionálneho charakteru, ktoré sa budú predávať aj za vyššiu cenu ako výrobky od veľkoproducentov,“ vyslovil sa Samuel Vlčan.

Trend by mal priniesť rozdelenie sektora do veľkých agropotravinárskych konglomerátov a lokálnych, dobre zorganizovaných regionálnych producentov, ktorí budú pod ochranou vlastných, nimi riadených odbotových vertikál.

Zmeny prinesie aj zákon, ktorý doteraz absentoval

Minister v príhovore rovnako poukázal na dôležitosť podchytenia postupujúcej klimatickej zmeny. Dôležitým cieľom je podľa jeho slov odovzdať krajinu ďalšej generácii v dobrom stave. K tomu by malo dopomôcť najmä zlepšenie vodozadržnej funkcie našej krajiny, predovšetkým poľnohospodárskej pôdy.

Komora už niekoľko rokov požaduje registráciu žiadateľov o priame podpory. Mala by sa legislatívne zakotviť v pripravovanom zákone. „Vydal som pokyn na vypracovanie zákona o poľnohospodárstve. Sme jednou z mála krajín EÚ, ktorá takýto zákon nemá. V ňom určíme, kto je aktívny poľnohospodár, kto je rodinný farmár, ale charakterizujeme aj iné formy podnikania. Budeme sa zaoberať aj tým, kto je oprávnený poberať dotácie. Samozrejme, musíme pri tom rešpektovať aj európsku legislatívu a nevylúčiť tých, ktorí sa nezaobierajú len poľnohospodárskou činnosťou a majú aj inú obživu, preto musíme tieto pravidlá nastavovať veľmi citlivo. Chcem tak však urobiť čo možno najskôr,“ predostrel jeden z hlavných cieľov Samuel Vlčan, ktorý do kresla ministra zasadol začiatkom júna tohto roka. Zároveň poznamenal, že ak by súhlasili s komorou a v rámci redistributívnej platby vylúčili poberateľov podpôr do 5 hektárov, o financie by prišlo vyše 7100 malých farmárov.

Dôležitých cieľov má ministerstvo viacero

Ďalšou mimoriadne dôležitou témou sú ekoschémy. Ministerstvo pôdohospodárstva vyhovel požiadavke SPPK a rieši celofarmový prístup. Minister vraví o značnom limitovaní rozpočtom, aj keď je na ďalšie obdobie v prvom a druhom pilieri viac financií. Je to predovšetkým preto, lebo vláda zvýšila

mieru spolufinancovania druhého piliera na 36,92 %. Správnym nastavením schém chce ministerstvo doceliť vyššiu ekonomickú výkonnosť sektora, a tak zvýšiť aj zamestnanosť na vidieku. Cieľov, v ktorých je nutné zabrať, je však viacero.

Minister sa nebráni ani prehodnocovaniu ANC oblastí z hľadiska postupujúcej klimateckej zmeny. „Nebude sa to však zrejme dať stihnúť ešte v tomto období. Ministerstvo preto prichádza s riešením, že by sme nekrátili podpory na ANC oblasti do 450 hektárov, a až potom by nasledovala degresivita. Farmy by sme tiež radi rozdelili na rastlinné a živočíšne. Budeme tak podporovať viac tie, ktoré budú mať 0,25 alebo 0,5 veľkej dobytčej jednotky na hektár,“ vysvetlil minister.

Ustajnené dojnice by mali byť po novom podporované z prvého piliera. Nutné však bude túto alokáciu dobre vysvetliť a obhájiť pred zástupcami Európskej komisie, ktorá už zaslala nášmu ministerstvu prvú reakciu. „Verím, že alokáciu na dojnice obhájime a spolu s podporou dojníc z druhého piliera budeme môcť kompenzovať stratu, ktorú dnes chovatelia majú,“ povedal pred delegátmi valného zhromaždenia Samuel Vlčan. Na ministerstve by radi našli schému, cez ktorú by kompenzovali stratu približne 4 eurocenty a tak docielili, aby sa stavy dojníc neznižovali a udržali sa približne na aktuálnych číslach 110-tisíc kusov.

Minister otvorene hovorí o šibeničnom termíne do konca roka, ktorý sa podľa jeho slov nestíha. Spolieha sa však na to, že aj Európska komisia je v oneskorení s prijímaním európskej legislatívy, a tak by malo dôjsť k posunutiu odovzdania záväzného dokumentu Spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Hlavným cieľom je zmeniť verejnú mienku

Minister Vlčan tiež prítomných poľnohospodárov a potravinárov poprosil, aby zmenu v zákone 504 chápali v širšom kontexte. Najneskôr do začiatku budúceho roka potrebuje ministerstvo pripraviť prakticky novú legislatívu pre pôdohospodárstvo. Verí, že v tomto procese bude nápomocná aj komora. „Naozaj chceme urobiť nový zákon o poľnohospodárstve. Chceme pripraviť novú pozemkovú legislatívu, v rámci ktorej zavedieme register užívacích vzťahov k pôde, ktorý bude ďalšou vrstvou

nad listom vlastníctva a katastrom nehnuteľnosti. Uvedomujeme si, že nie je možné čakať na záver komplexných pozemkových úprav, ktoré v súčasnom tempe ukončíme možno o 30 rokov,“ povedal Samuel Vlčan.

Na presadenie dôležitých zmien je podľa ministra potrebný politický kapitál a široká podpora. Čo sa týka podpory verejnosti a verejnej mienky pre pôdohospodárstvo, agropotravinári a ministerstvo sú na jednej lodi. Pôdohospodárstvo stratilo význam, ktorý tu pred rokmi malo. „Je na nás, aby sme už deťom od materskej škôlky vysvetľovali, kto zabezpečuje zdravé potraviny, kto je lesník a prečo je dôležitý. Rozumiem, že aktuálne rezonujú v spoločnosti skôr iné témy, ako napríklad spravodlivosť. Sami viete, že právnika, exekútora či advokáta stretnete možno len raz za život, ale s produktom poľnohospodára, potravinára, lesníka sa stretnete trikrát do dňa a to je dôležité, aby sme to verejnosti stále zdôrazňovali,“ povedal v závere minister pôdohospodárstva Samuel Vlčan.